

Sisena sessió del fòrum de professionals i experts
interessats a promoure la recerca i innovació en educació
Com podem implementar eficaçment les bones pràctiques en innovació a
l'Escola? A càrrec d'Antoni M. Romero

Com podem innovar en educació aprofitant el que ens ensenyen les
ciències cognitives? A càrrec de Sebastián Barajas Caseny

Data: 26 de gener de 2009

Hora: 16.00

Lloc: Seu de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació

Ponents:

- ✓ Antoni Romero, Fundació Tr@ms, toniromero@fundaciotrams.org
- ✓ Sebastián Barajas, Learningworks, sbarajas@learningworks.es

Assistents:

- ✓ Alfons Huescar, Escola Guinardó, alfons@escolaguinardo.cat
- ✓ Andreu Ullied, president Fundació Ersília, ullied@mcrit.com
- ✓ Anna Ramírez, anna.omnis@gmail.com
- ✓ Artur Muñoz, Escola SERVATOR de Sabadell
- ✓ Aureli Redón, cap del Departament d'informàtica, Fundació Privada Betània-Patmos, ard@betania-patmos.org
- ✓ Balbina Rocosa i Alsina, T-Systems, balbina.rocosa@t-systems.es
- ✓ Belén Ingelmo, Escola Jesús-Maria de Sant Andreu, belenisjm@yahoo.es
- ✓ Carles Núñez, director general de l'Escola Proa de Barcelona, cnunez@escola-proa.cat
- ✓ Carles Schnabel, Fundació "la Caixa", Àrea de Medi Ambient i Ciència, cschnabel@fundaciolacaixa.es
- ✓ Coral Regi Directora, Escola Virolai, coralregi@virolai.com
- ✓ David Surroca, Duna sl, davids@dunasl.com
- ✓ Dolors Grillo, Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), dolors.grillo@fcri.cat
- ✓ Enric Garrell, Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), enric.garrell@fcri.cat
- ✓ Fina Vilardell, Escola Sant Jordi de Vilassar de Dalt, finavilardell@iesantjordi.org
- ✓ Iñaki Arregui, CRP-Servei Educatiu de les Corts- Ments Curioses, iarregui@xtec.cat
- ✓ Jaume Jorba, Fundació Ersília, jjorba@ersilia.org
- ✓ Joan Brussosa, Taradell, Osona, professor de secundària, IES Pere Barnils Centelles jbrussos@xtec.cat
- ✓ Joan Busquets, Departament. d'Educació, cesire* aulatec, jbusque1@xtec.cat
- ✓ Jordi Jubany, jjubany1@xtec.cat
- ✓ Josep Mª Clavell, cap del Departament de ciències, Fundació Privada Betània-Patmos, ard@betania-patmos.org
- ✓ Lluïsa Sales, mestra i coordinadora d'informàtica de l'Escola Solc de Barcelona, lluisas@escolasolc.org
- ✓ M. Rosa Palau, Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), mrosa.palau@fcri.cat

- ✓ Mª Belén Sánchez Seara, mbelen.sanchez@gmail.com
- ✓ Mª Carmen Minguet , Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, mminquet9@xtec.cat
- ✓ Mª Lluïsa Abad, Departament d'Educació, mabad1@xtec.cat
- ✓ Maria José Marin, Escola Sant Jordi de Vilassar de Dalt
- ✓ Maria Pilar Ricol, Institut Salvador Dalí, micol@xtec.cat
- ✓ Maria Plana, Àrea d'Innovació Educativa Consorci d'Educació, mplanac.ceb@gencat.cat
- ✓ Marite Guevara, Fundació Ersília, mguevara@ersilia.org
- ✓ Monika Horch
- ✓ Montserrat Del Pozo Roselló, cmontse@pangea.org
- ✓ Neus Olivé Ferrer, Projecte Ments curioses. Recerca 0-18, molive@xtec.cat
- ✓ Neus Ribas Devesa, Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, neus@llobregat.info
- ✓ Neus Sallés Tenas, Recerca en Acció, AGAUR, nsalles@agaur.gencat.cat
- ✓ Pere Macià, Edicions Educatives de Grup Promotor / Santillana
- ✓ Rosa Gutiérrez Palomo, Escola Sant Gervasi de Mollet del Vallès, rosagp@santgervasi.org
- ✓ Tura Puigvert, Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, tura.puigvert@gmail.com
- ✓ Xavier Patiño i Vidal, director pedagògic, Fundació Tr@ms, xavi.patinyo@fundaciontrams.org
- ✓ Xavier Sanuy Castells, Escola Jaume Viladoms, Sabadell, xavi.sanuy@jviladoms.cat
- ✓ Xavier Kirchner, Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), xavier.kichner@fcri.cat

S'excusen

- ✓ Núria de Salvador, Departament d'Educació, nsalvado@xtec.net
- ✓ Teresa Franquesa, Agenda21Escolar, Ajuntament de Barcelona, tfranquesa@bcn.cat
- ✓ Marcel Costa, professor de Secundària a Castellar del Vallès, mcosta1@xtec.cat
- ✓ Elena Boadas, L'Aquàrium de Barcelona
- ✓ Jordi de Manuel, IES Joan Miró
- ✓ Eduard Punset, director SmartPlanet
- ✓ Tura Puigvert, Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, tura.puigvert@gmail.com

No van poder assistir-hi

- ✓ Anna Fores Miravalles, UOC, afores@uoc.edu
- ✓ Glòria Arribas i Muñoz, Aula de Can Balasc, Consorci del Parc de Collserola garribas@parccollserola.net
- ✓ Maria Molins, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, mmolinsg@bcn.cat
- ✓ Pere Arcas, cap de Programes i Projectes Educatius TV3, parcas.h@tv3.cat
- ✓ Trinitat Milán, Departament d'Educació

Nota important:

Totes les aportacions o suggeriments es poden enviar per correu electrònic a Marite Guevara (mguevara@ersilia.org), que realitza les tasques de secretaria tècnica del grup.

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

Seguint l'ordre del dia, els punts tractats van ser els següents:

1. Benvinguda de l'FCRI

Judit Castellà, directora de Programes de l'FCRI, dóna la benvinguda i explica les noves línies d'actuació de la Fundació Catalana per la Recerca i la Innovació.

1. Ciència i Societat: fer accessible a la ciutadania i als diferents públics i agents vinculats a l'R+D+I els resultats, actors, recursos i tendències de la recerca per incrementar l'interès social per la ciència.
2. Transferència recerca empresa: promoure, potenciar i concretar iniciatives de transferència de tecnologia, valorització dels resultats de la recerca i impuls a les iniciatives de col·laboració pública i privada per portar nou coneixement al mercat.
3. Talent investigador: contribuir a l'atracció i retenció de talent investigador als centres de recerca, empreses i universitats de Catalunya, assegurar-ne la qualitat i competitivitat.
4. Estudis: proporcionar elements d'anàlisi i reflexió sobre el sistema d'R+D+I.
5. Suport al sistema català d'R+D+I: "Starter d'iniciatives" col·laborar en la conceptualització i posada en marxa de projectes per al conjunt del sistema català d'R+D+I.

Assenyala que el Fòrum per promoure la recerca i la innovació a l'educació secundària s'inclou dins l'actuació de Ciència i Societat. Tot seguit dóna pas a Xavier Kirchner, nou director del Programa sobre Innovació en Metodologies per a l'Aprenentatge i l'Ensenyament impulsat per l'FCRI.

2. Breu presentació del nou programa de l'FCRI sobre innovació en metodologies per a l'aprenentatge i l'ensenyament, dirigit per Xavier Kirchner

Xavier Kirchner explica que el programa que dirigeix sobre innovació en metodologies per a l'aprenentatge i l'ensenyament, consta de dues línies:

- Una primera línia dedicada als aspectes formals de l'aprenentatge i l'ensenyament que tindrà com a objectiu definir el que hauran de tenir els/les nois/es al seu portàtil quan tots en portin un a la cartera al costat dels "donuts".
- Una segona línia, dedicada als aspectes de divulgació i motivació. Això s'articularà en 3 diferents branques:
  - Programes per a televisions convencionals
  - Programes de televisió per Internet en un nou model de consum d'aquesta mena de continguts
  - La modalitat que avui s'anomena web 2.0

3. Presentació: Com podem implementar eficaçment les bones pràctiques en innovació a l'Escola?

Antoni Romero, coordinador de Fundació Tr@ms (<http://www.fundaciotrams.org/>).

Antoni Romero comença la presentació explicant que la Fundació Tr@ms va néixer l'any 2000 quan un grup de escoles, es van adonar que la innovació era imprescindible i tenia un elevat cost. Van veure la necessitat de col·laborar entre centres per aconseguir innovar. Assenyala com a punts necessaris per la innovació a l'escola els següents:

- El claustre ha d'apostar per innovar. La innovació educativa ha de comptar amb la complicitat i aprovació del claustre.
- La figura del dinamitzador juga un paper fonamental. És la persona que coneix l'entorn escolar, té interès per la innovació tecnològica aplicada a l'àmbit educatiu, té temps per provar noves eines i nou material i recull les necessitats de l'escola i les transmet al claustre. És el pont entre el claustre i escola.
- Hi ha una relació entre la millora en la qualitat educativa i la innovació de recursos didàctics, tot integrant plenament l'ús de les noves tecnologies en el Projecte Educatiu del Centre. Si el professor no li dóna sentit pedagògic a les eines tecnològiques acaben sent folklòriques.
- S'ha de compartir, no valen els professor innovadors aïllats. Hi assenyala com exemple interessant les Enciclopèdies Col·laboratives Virtuals en Català que han desenvolupat conjuntament amb el grup DIM, sorgit a l'àmbit de la Universitat Autònoma de Barcelona. La Fundació Tr@ms lidera aquestes enciclopèdies virtuals, que permeten l'accés obert a tot tipus de materials educatius validats per professors/es.
- El professorat ha de comptar amb una formació contínua. S'ha de facilitar a l'educador una formació contínua en la preparació vers la utilització i implantació dels nous recursos tant didàctics com tecnològics. La Fundació Tr@ms fa formació tant *in situ* a l'aula del professor, com ara seminaris, xerrades.
- S'han de posar en marxa projectes entre centres, a tots els nivells i àrees. Assenyala que amb l'ajuda de la figura del dinamitzador s'han implementat els projectes "intercentres" que agafen com a excusa temes engrescadors per treballar la tecnologia i la innovació.

Exemple dels projectes Intercentres:

Little Contes. El projecte ha evolucionat cap a la creació d'històries multimèdia que utilitzen recursos d'edició d'àudio (enregistrament de la veu) així com creació i edició d'imatge combinant tot amb l'aprenentatge de la llengua anglesa.

El projecte CarboSchool amb el Parc Científic de Barcelona, on es treballa l'esperit científic de l'estudiant mesurant i analitzant el nivell de CO2 amb científics europeus.

Projecte Meteotr@ms: recull i anàlisi digital de les dades meteorològiques que es treballen col·laborativament entre tots els centres.

Videotr@ms: creació i edició de vídeos digitals per als alumnes d'ESO amb treball de centres d'interès com ara valors, actes culturals, esdeveniments artístics, pràctiques de tecnologia, etc.

Conclou dient que innovar en un centre costa molt per si es fan en el marc d'un grup és molt més fàcil; de fet considera que és imprescindible la col·laboració com a camí cap a la innovació.

4. Presentació: Com podem innovar en educació aprofitant el que ens ensenyen les ciències cognitives?

Sebastián Barajas, director de Learning Works (<http://www.learningworks.es/>)

Sebastián Barajas comença la seva exposició assenyalant que tenim 3 grans problemes al sistema educatiu:

- El fracàs escolar. Als països més desenvolupats assoleix xifres escandalosament altes: 20% a l'OCDE i un 30% a Espanya! Comenta que cap altre sector industrial toleraria aquesta xifra, 3 de cada 10 nens no volen estudiar.
- El nombre de persones que accedeixen a la universitat després de l'ensenyament secundari està decaient també de forma alarmant.
- La societat del coneixement requereix de persones capacitades, que el sistema no produeix.

Menciona que parlarà com a ciutadà, professional que dóna feina a persones que surten de l'actual sistema educatiu, i com a pare d'estudiants de Secundària.

Per què estudiem el que estudiem: història, geografia, matemàtiques, gramàtica...?

Ha fet aquesta pregunta a molts professors i professionals de l'ensenyament però no ha rebut cap resposta. Opina que les assignatures són arbitràries.

Posa l'exemple de traslladar un cirurgià del segle XIX a una sala d'operacions d'avui dia. El cirurgià no sabria que fer-hi; en canvi si agafem un professor de Geografia del segle XIX i el traslladem a una aula d'institut, ell continuaria fent el mateix. Només, diu, se sorprendria de l'aspecte dels seus estudiants.

Explica que el model educatiu actual té el seu origen als monestirs de l'edat mitjana on el monjo llegia l'únic llibre fet a mà als deixebles que no sabien llegir. Seguint amb el fil d'aquesta idea assenyala que ara podem canviar el llibre de paper a digital, però si seguim amb el model actual, on hi ha un que llegeix i altres que escolten, seguirem igual. En aquest model és molt difícil introduir tecnologia.

En el sistema educatiu actual hi ha molta tradició i poca ciència

No hi cap explicació científica que argumenti per què s'ha de fer història a 2n de Batxillerat, per què es donen tantes hores de matemàtiques, o per què un nen de 15 anys ha de llegir a Tirant lo Blanc durant tres mesos. Diu que és irrellevant per a les inquietuds i necessitats d'un estudiant.

Continua dient que cada vegada és més evident que el procés de producció del model educatiu és deficient i no produeix aprenentatge. Malauradament tot el que es produeix a l'aula s'oblida i té una rellevància mínima per a la vida professional posterior, i en canvi estem intentar posar les TIC per perpetuar un model que és inadequat.

Què ens diu la ciència cognitiva sobre la transferència de l'aprenentatge?

A les ciències cognitives la pregunta és: fins a quin punt el que una persona aprèn en un moment determinat és transferible a un context diferent?

Posant l'exemple de si saber llatí ensenya a pensar, tema controvertit al seu dia, diu que no és cert i esmenta estudis fets pel psicòleg E.L. Thorndike, al començament del segle XX (1923) on va concloure que la transferència de l'aprenentatge depèn estrictament d'*elements idèntics* en les situacions d'acompliment (performance) que es vulguin comparar i que en la mesura que les situacions d'acompliment siguin prou diferents, la transferència no existeix.

Tot està en el funcionament de la memòria

Explica que la memòria té unes estructures que emmagatzemen l'experiència de forma reutilitzable:

- Memòria episòdica. *Saber fer*. MOP, (memory organization packages). Aquests MOP només es construeixen i s'emmagatzemen mitjançant la pràctica. La vida quotidiana de qualsevol persona és un constant fer coses, executar procediments. Tot això s'emmagatzema en la memòria episòdica en aquests formats (MOP). Quines coses fem?: redactar contractes, construir ponts, dissenyar fàbriques, analitzar compostos químics.
- Memòria semàntica. *Idees i opinions*. La memòria semàntica es construeix a través del llenguatge i s'emmagatzema en unes estructures diferents: els TOP. (Thematic Organization packages). La memòria semàntica es construeix a través de la reflexió sobre la pròpia experiència i el diàleg (tant amb un mateix com amb els altres). També suposa un fer, però és un fer més intern, més reflexiu. Suposa preguntar *per què?* de forma continuada tot arribant a conclusions pròpies.

Quina és la proposta de Sebastián Barajas (Learningworks)?

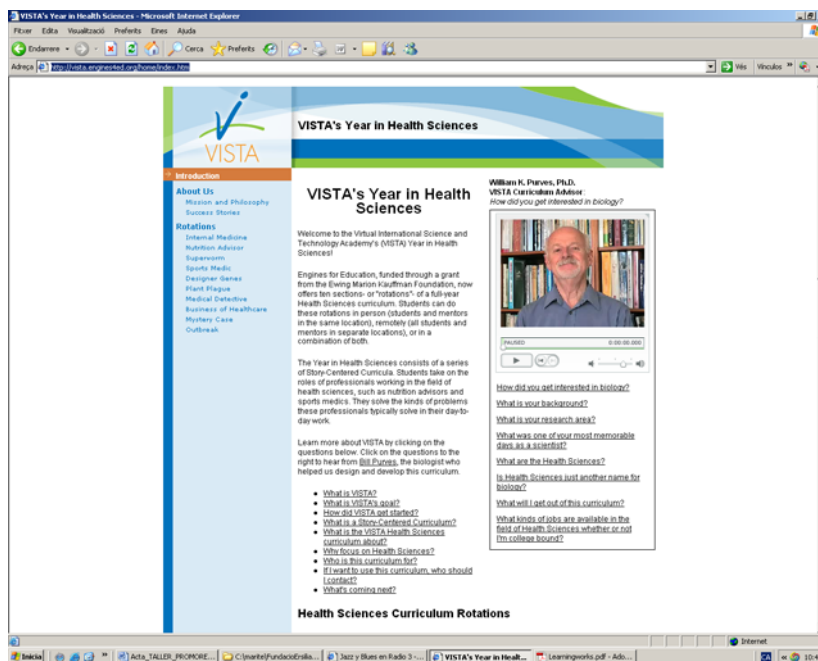
La seva proposta es basa en el que s'anomena "SCENARIO CENTERED CURRICULUM". Fer que l'estudiant tingui un rol actiu i rellevant.

A diferència dels tradicionals currículums passius i orientat a temes, un Scenario-Centered Curriculum (SCC) pot ser vist com una experiència equiparable a l'aprenentatge d'un ofici, en la qual l'alumne s'enfronta a una sèrie planificada de situacions reals.

El rol del professor (a) és el de *coach* individual, ajuda i dóna *feedback* alhora que fomenta l'aprenentatge autoguiat. A partir d'aquests mecanismes, l'SCC permet a l'alumne integrar-se en una experiència d'aprenentatge concreta.

Indica els 5 principis del "Scenario Centered Curriculum"

1. Pràctica en tasques reals: l'aprenentatge requereix pràctica, no estudi. Realitzar una tasca real, aprendre fent. Proposa que en comptes d'estudiar biologia o química, l'estudiant aprengui a fer de metge a través de tasques simulades.
2. Casos reals i versemblants: històries com a centre de l'experiència educativa.
3. Escenaris basats en objectius: establir objectius motiva a l'alumne.
4. Teories portades a l'acció: perquè un estudiant entengui que una teoria és important i sàpiga com aplicar-la correctament, cal aprendre-la en el context de la seva aplicació pràctica.
5. L'error com a font d'aprenentatge: els continguts estan dissenyats de manera que provoquen l'error de l'alumne. Cercant la causa de l'error, trenca la seva preconcepció i l'alumne augmenta la seva curiositat.

Exemple de recurs:

Durant cinc setmanes, 5 estudiants exerceixen com a residents de medicina interna a un hospital. El seu primer pacient es queixa de diversos dolors, símptomes aguts d'alguna malaltia. El seu treball serà diagnosticar, tractar i curar la malaltia del pacient. L'estudiant comptarà amb un tutor virtual que el guiarà durant el procés. El professor a l'aula tindrà el rol de tutor real, supervisant que les tasques s'acompleixin. (<http://vista.engines4ed.org/internalMedicine/index.htm>)

Sebastián Barajas assenyala que en aquest projecte l'estudiant aplica el seu coneixement de la fisiologia humana, l'anatomia i l'ètica, així com les seves habilitats en la resolució de problemes, la recerca, l'escriptura, el debat i la presentació verbal. Si els estudiants estan engrescats en un tema, educativament s'avança.

Quin tipus de coses poden fer els nostres fill(e)s a l'institut avui que siguin rellevants per a ell(e)s i per a la societat?

- Investigar sobre modificacions genètiques.
- Construir un ordinador.
- Millorar la xarxa de rodalies d'una ciutat.
- Resoldre problemes ètics sobre la fabricació de producte de marques internacionals a països del tercer món.
- Dissenyar una xarxa per a telefonia cel·lular.
- Crear una empresa.
- Programar un lloc web.
- Crear una pel·lícula d'animació utilitzant les últimes tecnologies.

Assenyala que a través d'aquest model es treballen destreses com ara:

- La realització de la recerca
- Saber escoltar
- Parlar en públic (presentar i defensar idees)
- Gestió de projectes
- El treball en equip

- Escriptura
- El coneixement d'un mateix

Conclou dient que el sistema educatiu actual necessita d'un canvi profund, com els que tenen lloc a la indústria. Fa èmfasi en el fet que no és qüestió d'anar fent petites modificacions i que cal un procés de re-enginyeria del sistema.

7. Debat obert

Durant el debat s'esmenten temes com els següents:

Necessitat de renovació profunda del sistema educatiu. Xavier Kirchner es mostra d'acord amb les posicions defensades per Sebastián Barajas. Menciona que avui dia els estudiants accedeixen a la informació i al coneixement de forma diferent i posa com exemple el projecte que ha desenvolupat "Investiga la investigació" on un grups de joves, distribuïts per la geografia catalana sota la supervisió dels seus professors, analitzen i expliquen, en clau de recerca periodística, la recerca que realitzen científics de prestigi internacional. Comenta que els professors van poder tenir el seu paper al projecte, però en molts casos va ser deficient. Destaca com a problema la motivació del professorat com a punt clau en la millora del sistema.

Es comenta que l'aplicació d'aprenentatge mitjançant projectes ja s'aplica a moltes escoles a Catalunya, encara que no sigui de manera generalitzada.

Diversos professors es mostren d'acord en posar a l'alumne com a centre de l'aprenentatge i no d'ensenyament. Però defensen que el material creat a l'aula és més proper a l'estudiant, hi ha més implicació emocional, que un material en línia en altra llengua.

A la pregunta de per què s'estudia història, geografia, literatura, Andreu Ulied respon que una funció important de les escoles és integrar els nens en la comunitat on viuen, transmetent-los un mateix relat sobre la història del país, o una visió compartida sobre la geografia, en certa mesura sobre els somnis o projectes de futur. Una comunitat nacional necessita que els ciutadans comparteixin aquesta mena de relat. En aquest sentit, els llibres de text i els primers mitjans de comunicació, la premsa, la ràdio, van tenir un paper decisiu en la creació dels imaginaris nacionals. Però els Estats estan perdent el monopoli de la veritat, i avui ni els llibres de text escolars ni els mitjans públics de comunicació han de competir amb fonts d'informació i comunicació molt diverses. Les administracions públiques són competents no només per decidir el nombre d'hores lectives de cada matèria, sinó també el seu contingut. Però eliminar la història, o la geografia, la literatura o la llengua, o sense arribat a aquest extrem, permetre només que el contingut fos totalment obert, fins i tot la llengua utilitzada, suposaria un canvi radical, difícil d'imaginar avui a cap país d'Europa.

El professor Joan Brussosa defensa que es llegeixi a Tirant lo Blanc o obres de Neruda. Menciona amb què un bon professor(a) pot aconseguir emocionar, cultivar el gust per la lectura, i propiciar debats i reflexions profundes entre els estudiants. Molts dels participants al debat es mostren d'acord amb la seva posició.

El professor Joan Brussosa també defensa el treball de recerca com a activitat engrescadora que promou l'aprenentatge proactiu. Sebastián Barajas es mostra d'acord però assenyala que l'estudiant es troba poc recolzat per l'entorn acadèmic.

I com a altres debats surt el tema entre el binomi escola/indústria. Es contraposa el model cultural, humanístic i conceptual d'una escola democràtica al d'una escola tecnocràtica basada en els interessos de l'economia.

Antoni Romero defensa el treball en xarxa, i col·laborador entre escoles com a forma d'estendre les bones pràctiques entre centres.

8. Conclusions

Tenint en compte els objectius de promoure la recerca i la innovació a l'educació es proposa:

- Realitzar l'acta de la sessió
- Actualitzar el web repositori del Fòrum amb les iniciatives presentades
- Continuar obrint el Fòrum a les principals associacions de mestres i professors de Catalunya, així com a d'altres persones interessades.
- Convocar una propera reunió i convidar més persones i institucions amb experiències rellevants.